

Yhteisen kirkkovaltuuston henkilövalintojen kehittäminen

Loppuraportti 20.1.2026

Sisällys

Tausta	2
Työryhmän työskentely	3
Ehdotettava henkilövalintojen valmistelu	5
Hallintosääntöön tarvittavat muutokset	9
Toimenpiteet ja vastuut	10
Ehdotus valintaprosessissa hyödynnettävistä lomakkeista	13

Tausta

Tällä hetkellä Helsingin seurakuntayhtymän yhteisen kirkkovaltuuston tekemien henkilövalintojen valmistelu tehdään niin sanotussa vaalinvalmistelijajärjestelmässä. Vaalinvalmistelijoiden tehtävänä on valmistella yhteisen kirkkovaltuuston hyväksymän ohjeistuksen mukaisesti yhteinen ehdotus yhteisen kirkkoneuvoston varapuheenjohtajana ja muiden jäsenten ja varajäsenten sekä vaalilautakunnan jäsenten ja varajäsenten valitsemisesta. Vaalinvalmistelijat osallistuvat lisäksi yhteisen kirkkoneuvoston kokouksessa toteutettavan nuorten vaikuttajaryhmän jäsenten valinnan valmisteluun.

Vaalinvalmistelijat ja heidän varahenkilönsä valitaan yhteisen kirkkovaltuuston ensimmäisessä kokouksessa valtuuston toimikaudeksi. Vaalinvalmistelijoiden ja varahenkilöiden vaali tapahtuu rovastikunnittain siten, että kustakin rovastikunnasta valitut valtuutetut muodostavat yhden ryhmän. Kukin ryhmä valitsee keskuudestaan kaksi vaalinvalmistelijaa ja kaksi varahenkilöä. Samalla määrätään varahenkilöiden järjestys.

Nykyinen vaalinvalmistelijajärjestelmä on ollut käytössä vuodesta 2000 alkaen, jolloin vaalinvalmistelijoita kutsuttiin valitsijamiehiksi. Valitsijamiesten esikuvana oli kirkolliskokouksen valitsijamiesjärjestelmä, joka toimii nykyään kirkolliskokouksessa valitsijoina tunnettuna toimielimenä. Tätä ennen ainakin vuodesta 1979 alkaen ehdotuksen Helsingin seurakuntayhtymän yhteisen kirkkoneuvoston valinnasta teki valtuuston asettama valiokunta. Se kuitenkin muodostui lakiteknisistä syistä mahdottomaksi vuoteen 1999 mennessä.

Sekä vaalikauden 2023–2026 alussa että sen puolivälissä yhteisen kirkkoneuvoston valinnasta käyty keskustelu on osoittanut selkeästi, että nyt käytössä oleva vaalinvalmistelijakäytäntö ei ole enää toimiva. Erityisesti kysymys on neuvotteluryhmien painoarvon kasvamisesta vaalien valmistelussa, minkä rovastikuntakohtainen vaalinvalmistelu pystyy vain rajallisesti ottamaan huomioon.

Tämän lisäksi nyt käytössä olevassa vaalinvalmistelijajärjestelmässä nähdään olevan myös muita ongelmia:

- Vaalien valmistelijajärjestelmä on nykyisellään monimutkainen ja epäselvä. Tiedotus ja vastuu valmistelusta on puutteellista. Valmistelijajärjestelmän omaksumiseen ole juuri aikaa vaalikauden alussa.
- Rovastikunnat koetaan yhteisen kirkkovaltuuston henkilövalintojen valmistelussa keinotekoiseksi ja valintaprosessia hankaloittavaksi hallintotasoksi.
- Rovastikunnittain tehtävän valmistelun voimasuhteet voivat erota selvästi valtuuston voimasuhteista, mikä haastaa valmistellun ehdotuksen läpimenon. Pohjaesityksen tekevät vaalinvalmistelijat eivät välttämättä edusta niitä ryhmittymiä, jotka haluaisivat äänensä kuuluviin valintaprosessissa.
- Neuvotteluryhmien koostumukset, voimasuhteet ja roolit ovat epäselviä. Kirkkovaltuustossa toimii virallisten vaalilistojen ohella epävirallisia mielipideryhmittymiä, joilla on intressissään saada oma kirkkopoliittinen edustuksensa neuvostoon.

- Valintaprosessiin kohdistuu ristiriitaisia odotuksia: halutaan eri kirkollisia ryhmiä edustava, alueellisesti kattava ja henkilökohtaiselta osaamiseltaan monipuolisesti edustava YKN, mutta miten löydetään järkevä tasapaino?

Yhteisen kirkkovaltuuston 23.1.2025 pidetyn kokouksen yhteydessä nousi esiin kysymys yhteisen kirkkovaltuuston tekemien henkilövalintojen prosessien kehittämisestä. Tämän seurauksena valtuuston puheenjohtaja lähti selvittämään vaalinvalmistelun taustaa. Hän myös pyysi hallintojohtajaa selvittämään vaalinvalmistelujärjestelmän käytänteitä muissa suurissa seurakuntatalouksissa. Missään kontaktoiduista seurakuntatalouksista (Espoo, Vantaa, Kuopio, Seinäjoki, Rovaniemi ja Kokkola) ei sovelleta Helsingin seurakuntayhtymän kaltaista vaalinvalmistelijajärjestelmää, vaan yhteisen kirkkoneuvoston valinnan valmistelu tapahtuu valtuustoryhmien kesken käytävissä neuvotteluissa.

Valmistelu vaalinvalmistelujärjestelmän kehittämiseksi käynnistyi yhteisen kirkkovaltuuston käymällä lähetekeskustelulla 6.3.2025. Valtuuston puheenjohtaja esitteli lähetekeskustelun aluksi vaalinvalmistelijajärjestelmän, sen taustaa ja ongelmakohtia. Lähetekeskustelussa vaalinvalmistelijajärjestelmän kehittäminen sai kannatusta. Keskustelussa tuotiin esille erilaisia mahdollisia vaihtoehtoja ja kehityssuuntia yhteisen kirkkovaltuuston tekemien henkilövalintojen valmistelemaan. Keskustelun päätteeksi yhteinen kirkkovaltuusto päätti pyytää yhteistä kirkkoneuvostoa valmistelemaan asiaa käydyin lähetekeskustelun pohjalta sekä asettamaan tätä tarkoitusta varten erillisen työryhmän.

Työryhmän työskentely

Yhteinen kirkkoneuvosto asetti 3.4.2025 pitämässään kokouksessa työryhmän kehittämään yhteisen kirkkovaltuuston henkilövalintojen prosessia (§ 115). Työryhmän puheenjohtajana toimi yhteisen kirkkovaltuuston puheenjohtaja Wiking Vuori ja varapuheenjohtajana oli yhteisen kirkkovaltuuston varapuheenjohtaja Kalle Sällström. Työryhmän muina jäseninä olivat Lauri Grünthal, Anna Laine, Ami Lainela, Panu Laturi ja Juhani Strandén. Työryhmän sihteerinä toimi hallintojohtaja Juha Silander. Seurakuntayhtymän johtaja ja yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja olivat puhe- ja läsnäolo-oikeutettuja työryhmän kokouksissa. Lokakuussa 2025 työryhmä kutsui erityisasiantuntija Riikka Myllyksen valmistelemaan työryhmän loppuraportin.

Työryhmän tehtävänä oli laatia ehdotus yhteisen kirkkoneuvoston valinnan valmistelun uudistamiseksi ja/tai kehittämiseksi. Työskentelyn yhteydessä voidaan myös ehdottaa muiden kirkkovaltuustossa valittavien luottamuselinten valmistelun siirtämistä uudistettavaan valmistelumenettelyyn.

Työryhmä aloitti työskentelynsä toukokuussa 2025 ja päätti työskentelynsä tammikuussa 2026. Se kokoontui yhteensä 7 kertaa.

Työskentelynsä aluksi työryhmä pyrki ensin määrittämään nykyisen vaalinvalmistelujärjestelmän ongelmat ja kipupisteet sekä tunnistamaan, minkä vuoksi yhteisessä kirkkovaltuustossa tehtävät henkilövalinnat ovat kriisiytyneet. Työryhmä kuuli Kuopion seurakuntayhtymän hallintojohtaja Mika Pulkista sekä Vantaan seurakuntayhtymän yhteisen kirkkovaltuuston puheenjohtaja Eve Rämöä Kuopion

ja Vantaan seurakuntayhtymissä käytössä olevista yhteisen kirkkovaltuuston henkilövalintojen prosesseista.

Keskustelujen pohjalta työryhmä kehitti erilaisia vaihtoehtoja yhteisen kirkkovaltuuston henkilövalintojen valmisteluun. Vaihtoehtoina oli valmistelun tekeminen kirkkopoliittisten neuvotteluryhmien välisissä neuvotteluissa (käytössä Vantaalla), valmistelun tekeminen seurakuntien välisissä neuvotteluissa (käytössä Kuopiossa) sekä nykyisen rovestikuntamallin kehittäminen.

Lokakuussa 2025 työryhmä esitteli työtään yhteiselle kirkkovaltuustolle, joka kävi asiasta keskustelun. Keskustelusta kävi ilmi tarve vaihtoehdolle, joka yhdistää seurakuntien ja neuvotteluryhmien osallisuuden henkilövalintojen valmistelussa. Tämän pohjalta kokouksessa luotiin uusi malli henkilövalintojen valmisteluun. Yhteiselle kirkkovaltuustolle järjestetyssä koeäänestyksessä uusi, seurakuntien ja neuvotteluryhmien osallistumista yhdistävä malli sai eniten kannatusta. Työryhmä keskittyi työssään tämän vaihtoehdon työstämiseen.

Seurakuntien ja neuvotteluryhmien osallistumista yhdistävän mallin nähdään parhaiten yhdistävän sekä seurakuntien että neuvotteluryhmien tarpeen ja odotuksen kuulluksi tulemisesta yhteisen kirkkovaltuuston henkilövalintojen valmistelussa. Malli myös takaa yhtäältä puhtaasti neuvotteluryhmissä ja toisaalta seurakuntien valtuustoryhmissä tehtävän valmistelun ongelmat Helsingin tilanteessa. Seurakuntien suuri määrä ja niiden kokoerot vaikeuttavat puhtaasti seurakuntapohjaisesti tehtävää valmistelua: yhteisessä kirkkoneuvostossa ei ole tarpeeksi paikkoja, jotta jokainen seurakunta saisi siihen jäsenen puhumattakaan siitä, että suuret seurakunnat (erit. Malmi) voisivat saada kokonsa suhteutettuja lisäpaikkoja. Toisaalta neuvotteluryhmien koostumukset ja voimasuhteet ovat Helsingissä epäselviä ja valtuutettujen identifioituminen neuvotteluryhmiin on vaihtelevaa, mikä vaikeuttaa puhtaasti neuvotteluryhmissä tehtävää valmistelua ja sen tuloksellisuutta. Nykyisen vaalINVALMISTELIJAJÄRJESTELMÄN kaltainen käytäntö nähtiin yhteisen kirkkovaltuuston koeäänestyksessä kehitettynäkin kaikkein huonoimmaksi vaihtoehdoksi henkilövalintojen valmisteluun.

Näiden syiden vuoksi työryhmä esittää yhteisen kirkkovaltuuston henkilövalintojen valmisteluun vaihtoehtoa, joka yhdistää neuvotteluryhmien sekä seurakuntien valtuutettujen osallistumisen.

Työryhmän työskentelyn eteneminen on esitetty alla:

Vaihe	Aikataulu
Ongelmakentän kartoittaminen	5/2025
Tietoaaineiston läpikäyminen ja lisätietotarpeiden määrittäminen	5/2025
Kuopion ja Vantaan seurakuntayhtymissä käytettäviin malleihin tutustuminen	8/2025
Mahdollisten ratkaisuvaihtoehtojen hahmottelu	8/2025
Lisäselvitettävien ratkaisuvaihtoehtojen valinta: kirkkopoliittiset neuvotteluryhmät, nykyisen rovestikuntamallin kehittäminen ja seurakuntapohjainen malli	8/2025
Ensimmäisten ratkaisuvaihtoehtojen tarkempi analysointi, hyvät ja huonot puolet	9/2025
Tehdyn valmistelun esitleminen YKV:lle, keskustelussa mukaan lisättiin uusi, seurakuntien ja neuvotteluryhmien osallistumisen yhdistävä malli	30.10.2025
Uuden ratkaisuvaihtoehdon tarkempi analysointi, hyvät ja huonot puolet	11/2025
YKV:n työskentelyn reflektointi ja sovellettavan mallin valinta	11/2025
Jatkotyöskentely valitun mallin ympärillä	11/2025
Ehdotettavan ratkaisuvaihtoehdon ja työskentelyn loppuraportin hyväksyminen	1/2026

Valmistelujärjestelmä, eri toimijoiden roolit ja valmistelun eteneminen on kuvattu seuraavassa luvussa Neuvotteluprosessin kuvaus.

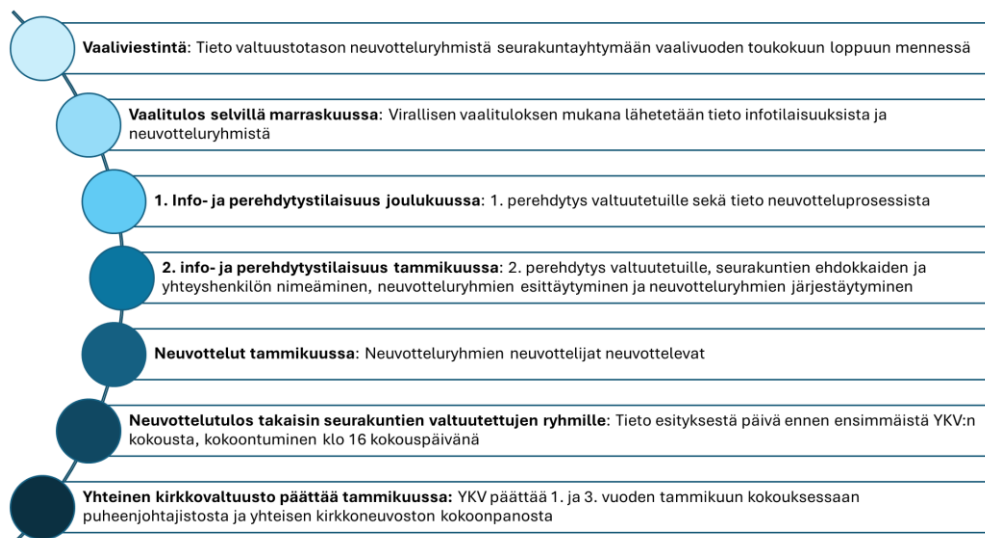
Tavoitteena on, että uusi valmistelujärjestelmä on käytössä vuonna 2027 alkavalla valtuustokaudella. Nykyinen vaalinvalmistelijäkäytäntö on käytössä menossa olevan valtuustokauden loppuun asti. Yhteinen kirkkoneuvosto käsittelee asian alkuvuodesta 2026 ja antaa sääntötyöryhmälle toimeksiannon mahdollisten sääntömuutosten tekemiseksi. Samalla yhteinen kirkkoneuvosto lähettää loppuraportin tiedoksi yhteiselle kirkkovaltuustolle. Yhteisen kirkkovaltuuston tulisi päättää hallintosääntöön tehtävistä muutoksista kesäkuussa 2026, jotta uusi valmistelujärjestelmä on tiedossa ennen seurakuntavaalien ehdokasasettelun päättymistä syyskuussa 2026. Uuden valmistelujärjestelmän käyttöön ottamisen jälkeen puheenjohtajisto arvioi sen toimivuutta ja mahdollisia muutostarpeita vuoden 2027 aikana.

Ehdotettava henkilövalintojen valmistelu

Tässä luvussa on kuvattu yhteisen kirkkovaltuuston henkilövalintojen valmistelun prosessi erityisesti 1. valtuustovuoden alussa tehtävien henkilövalintojen valmistelun näkökulmasta. Prosessi on sovellettavissa myös 3. valtuustovuoden alussa tehtävien henkilövalintojen valmisteluun. Se on kuvattu erikseen luvun lopussa.

Valmistelussa sovitaan esityksistä yhteisessä kirkkovaltuustossa tehtävistä luottamustehtävien henkilövalinnoista. Näihin kuuluvat muun muassa yhteisen kirkkoneuvoston ja kiinteistöjohtokunnan kokoonpano ja Helsingin seurakuntayhtymän edustajat pääkaupunkiseudun seurakuntien yhteisen mediatoimituksen johtokunnassa sekä mahdollisesti yhteisen kirkkovaltuuston puheenjohtaja, yhteisen kirkkovaltuuston varapuheenjohtaja ja yhteisen kirkkoneuvoston varapuheenjohtaja. Neuvotteluissa sovitaan, mitkä valinnat kuuluvat kulloinkin neuvottelun piiriin.

Alla on kuva kirkkovaltuuston henkilövalintojen valmistelusta, jonka jälkeen jokainen vaihe on avattu tarkemmin.

Neuvotteluryhmät huomioidaan vaaliviestinnässä

- Vaaliviestinnässä huomioidaan neuvotteluryhmien olemassaolo. Viestinnän sisältö suunnitellaan tarkemmin seurakuntavaalien viestinnän suunnittelun yhteydessä. Neuvotteluryhmiä voi syntyä vielä myöhemminkin.
- Tieto valtuustotason neuvotteluryhmistä pyydetään ilmoittamaan seurakuntayhtymään vaalivuoden toukokuun loppuun mennessä.
 - Tietoa pyydetään sekä nykyisestä valtuustosta että seurakuntaneuvostoista.
 - Pyyntöä varten tarvitaan rautalankamalli neuvotteluryhmän tehtävistä sekä neuvotteluryhmän perustamisesta.

Vaalituloksen mukana lähetetään perustietoa neuvotteluista

- Vaalituloksen selvittyä yhteiseen kirkkovaltuustoon varsinaisiksi jäseniksi valituille lähetetään:
 - Materiaali niistä neuvotteluryhmistä, jotka on perustettu vaalipäivään mennessä.
 - Tieto ensimmäisestä infotilaisuudesta (vaalikaudella 2027–2030 tilaisuus pidetään joulukuussa 2026).
 - Taustatietoa neuvotteluryhmien roolista.
- Materiaali lähetetään postitse ja/tai sähköpostitse (valituilta tulee olla tiedossa pysyvä sähköpostiosoite).
- Viestit lähetetään yhtymästä, tiedot neuvotteluryhmistä tulee toimittaa yhtymään.

Neuvotteluprosessiin perehdytys alkaa vaalivuoden joulukuussa

- **1. info- ja perehdytystilaisuus** järjestetään vaalivuoden joulukuussa arki-iltana.
- Tilaisuus on mahdollista järjestää myös hybridinä.
- Tilaisuus on tarkoitettu kaikille, ei vain uusille valituille valtuutetuille.
 - Perehdytyksen jälkeen sen sisältö jaetaan valtuutetuille kirjallisesti CloudMeeting-alustalle.
- Info- ja perehdytystilaisuus pitää sisällään:
 1. Yleisperehdytys, toimielimet ja yhtymän rakenne.
 2. Tietoa neuvotteluprosessista.
 3. Tähän mennessä perustettujen neuvotteluryhmien esittäytyminen sekä tieto mahdollisuudesta perustaa lisää neuvotteluryhmiä.
 4. Tieto ehdolle asettumisen mahdollisuudesta.
 5. Olemassa oleville neuvotteluryhmille mahdollisuus kokoontua?
- Neuvotteluryhmille varataan epävirallinen tilaisuus kokoontua tilaisuuden yhteydessä (avoin kokous).

Seurakuntien ehdokkaiden nimeäminen ja neuvotteluryhmien järjestäytyminen tammikuussa

- **2. info- ja perehdytystilaisuus** järjestetään tammikuussa lauantaina ennen ensimmäistä YKN:n kokousta.
- Perehdytys valtuutetuille:
 - Luottamustehtävään kuuluva sisältö, esim. talousarvion lukeminen.
 - Luottamushenkilöiden oikeudet ja velvollisuudet.
 - Perehdytystä muista tarvittavista asioista.

- Valtuutettujen tapaaminen:
 - Seurakunnittain käydään keskustelu ehdokkaista, jonka jälkeen seurakuntien valtuutetut nimeävät haluamansa ehdokkaat valittavana oleviin tehtäviin. Seurakuntien valtuutettujen tapaamisessa ei tehdä koeäänestyksiä, vaan valtuutetut nimeävät kaikki esille tulleet ehdokkaat.
 - Seurakuntien valtuutetut nimeävät keskuudestaan yhden yhteyshenkilön ja yhden varayhteyshenkilön. Yhteyshenkilön tehtävänä on edustaa seurakuntaa ja lausua tarvittaessa seurakunnan puolesta neuvottelijoille seurakunnalle tärkeistä asioista.
 - Seurakuntien valtuutetut ilmoittavat ehdokkaansa ja yhteyshenkilönsä kirjallisesti erillisellä lomakkeella.
- Neuvotteluryhmien esittäytyminen sekä markkinatori, jossa valtuutetut ilmoittautuvat tiettyyn neuvotteluryhmään. Neuvotteluryhmien ständit ovat pystyssä koko päivän Seurakuntien talolla, jolloin niissä voi poiketa myös esim. lounastauolla.
- Neuvotteluryhmät järjestäytyvät, nimeävät kaksi neuvottelijaa ja ryhmän vetäjän.
 - Neuvotteluryhmien kokouksiin voivat osallistua vain kuhunkin neuvotteluryhmään ilmoittautuneet valtuutetut.
- Neuvotteluryhmät ovat olemassa koko vaalikauden. Ihmisillä on oikeus vaihtaa neuvotteluryhmää vaalikauden aikana. Neuvotteluryhmien koko tarkastetaan valtuustokauden puolivälissä.
- Lähtökohtaisesti tieto siitä, mihin neuvotteluryhmään valtuutettu kuuluu, on erityiseen henkilötietoon vertautuva tieto. Neuvotteluryhmiin liittymisen yhteydessä kysytään lupa tiedon julkistamiseen, jonka voi myös kieltää. Neuvotteluryhmän vetäjä ja neuvottelijat saavat tietoonsa omaan neuvotteluryhmään kuuluvat henkilöt.

Neuvottelut tammikuussa

- Neuvotteluryhmien neuvottelijat neuvottelevat ehdotuksesta yhteisen kirkkovaltuuston henkilövalinnoiksi.
- Neuvottelijat sopivat itse työskentelystään. Juristin puhelinajat annetaan neuvottelijoille tiedoksi.
- Neuvotteluryhmät saavat seurakuntien ehdotukset kirjallisina erillisellä lomakkeella.
- Neuvotteluissa tulee huomioida kirkkolain kirjaus naisten ja miesten edustuksesta toimielimissä (pykälä 9 § 8).
- Neuvotteluryhmät voivat pitää omia kokouksiaan tarpeen mukaan.
- Neuvottelujen tulos on neuvotteluryhmien välinen sopimus.
- Neuvotteluissa syntyvät dokumentit eivät ole yhtymän virallisia asiakirjoja. On kuitenkin suositeltavaa, että neuvottelujen kulku ja lopputulos dokumentoidaan, mikäli niihin on tarpeen palata myöhemmin.

Neuvottelutuloksen palauttaminen seurakuntien valtuutetuille

- Esitys lähetetään kaikille valtuutetuille 1. valtuustokokousta edeltävänä päivänä.
- Tässä vaiheessa seurakuntien valtuutetuilla on mahdollista keskustella esityksestä ja ohjeistaa oman seurakuntansa yhteyshenkilöä seuraavana päivänä olevaa yhteyshenkilöiden kokoontumista varten.

- Seurakuntien yhteyshenkilöt ja neuvottelijoiden edustajat kokoontuvat valtuustokokouspäivänä ennen valtuustokokouksen alkamista. Kokoontumisen tarkoituksena on välittää neuvottelijoille tieto siitä, onko saavutettu neuvottelutulos seurakuntien näkökulmasta hyväksyttävissä.
- Tehtävää hoitava valtuuston puheenjohtaja kutsuu seurakuntien yhteyshenkilöt ja neuvottelijoiden edustajat koolle.

Yhteinen kirkkovaltuusto päättää henkilövalinnoista

- 1. ja 3. vuoden ensimmäinen yhteisen kirkkovaltuuston kokous.
- Neuvottelijoiden edustaja tekee neuvotteluissa sovitut esitykset yhteisen kirkkovaltuuston puheenjohtajasta, yhteisen kirkkovaltuuston varapuheenjohtajasta, yhteisen kirkkoneuvoston varapuheenjohtajasta ja yhteisen kirkkoneuvoston kokoonpanosta sekä muista mahdollisista henkilövalinnoista, kuten kiinteistöjohtokunnan kokoonpanosta.

Myöhemmin tehtävien henkilövalintojen valmistelu

Valtuustokauden puolessa välissä tehtävien henkilövalintojen valmistelu:

- Toisen valtuustovuoden lopussa valtuuston puheenjohtaja ohjeistaa, kuinka seurakuntien ehdokkaiden ja yhdyshenkilöiden nimeäminen sekä neuvotteluryhmien järjestäytyminen tapahtuvat.
- Seurakunnat voivat nimetä ehdokkaita valittavana oleviin tehtäviin. Valtuutettujen tapaaminen toteutetaan 2. valtuustovuoden lopussa lokakuussa, jolloin valtuuston kokous alkaa 30 min tavallista myöhemmin. Oletettavaa on, että valtuustokauden puolessa välissä seurakunnista tulevien ehdotusten määrä on valtuustokauden alkua vähäisempää.
- Neuvotteluryhmät ovat olemassa koko neljä vuotta, eikä niitä aseteta uudestaan. Ryhmien koostumukseen voi tulla muutoksia. Ilmoitukset neuvotteluryhmiin kuulumisen muutoksista tehdään kirjallisesti asianhallintaan. Neuvotteluryhmien kokoonpano tarkastetaan 3. valtuustovuoden alussa.
- Neuvottelu toteutuu mitä luultavimmin pienimuotoisemmin kuin valtuustokauden alussa. Valtuustokauden alussa olevissa neuvotteluissa voidaan tehdä sopimuksia paikkojen jakautumisesta myös valtuuston loppukauden osalta.

Muut mahdolliset valtuustokauden aikana tapahtuvat henkilövalinnat ja/tai tehtyihin valintoihin tulevat muutokset (täydennysvaali):

- Näiden osalta menettely sovitaan ensimmäisessä neuvottelussa. Lähtökohtaisesti se neuvotteluryhmä, jota pois lähtevä henkilö edustaa, alkaa etsiä uutta ehdokasta. Täydennysvaalien yhteydessä ei tarkasteta neuvotteluryhmien tasapainoa.

Hallintosääntöön tarvittavat muutokset

Hallintosäännön pykälässä 3 § 22–23 säädetään vaalinvalmistelijoista. Lisäksi hallintosäännössä on yksityiskohtainen ohje vaalinvalmistelijoiden työskentelystä. Mikäli halutaan siirtyä tässä loppuraportissa esitettyyn yhteisen kirkkovaltuuston henkilövalintojen prosessiin, hallintosäännössä tulee kuvata valmisteluprosessin kaksi kivijalkaa (seurakuntien valtuutettujen sekä neuvotteluryhmien mandaatit) sekä niiden kytköspiste eli se, miten seurakuntien tekemät ehdotukset toimitetaan neuvottelijoille.

Tämä tarkoittaisi seuraavia hallintosääntöön tehtäviä muutoksia:

- a. Nykyinen hallintosäännön 3 pykälä 22 § (*Vaalinvalmistelijoiden valinta ja järjestäytyminen*) poistetaan ja se korvataan pykälällä, joka käsittelee seurakunnan valtuutettujen oikeutta ehdottaa henkilöitä valittavaksi kirkkovaltuuston valitsemiin toimielimiin ja/tai niissä oleviin tehtäviin. Pykälässä määrätään mm. seuraavista asioista:
 - Seurakunnan valtuutetut nimeävät yhdys henkilön sekä yhden tai useamman ehdokkaan valittavana olevaan toimielimeen ja/tai niissä oleviin tehtäviin.
 - Ketä seurakunta voi ehdottaa ko. tehtäviin
 - *Sääntötasolla tästä määrätään todella yleisellä tasolla.*
 - Nimeäminen tapahtuu 1. ja 3. valtuustovuoden alussa kokouksessa, jonka ajankohdan määrää 1. vuonna väistävän valtuuston puheenjohtaja ja 3. vuonna valtuuston puheenjohtaja.
 - Tieto ehdokkaista/ehdokkaista ja yhteyshenkilöstä toimitetaan kulloinkin ohjeistetulla tavalla kirjaamoon. Kirjaamosta tieto seurakuntien ehdokkaista toimitetaan neuvottelijoille 23 §:ssä kuvatulla tavalla.
 - *Tieto toimitetaan kirjaamoon esimerkiksi tarkoitusta varten laaditulla lomakkeella.*
 - *Mahdollisesti myös:* Pykälässä 23 tarkoitettut neuvottelijat kuulevat neuvottelun lopputuloksesta seurakuntien yhteyshenkilöitä / valtuutettuja (*voidaan jättää myös pois*).
 - Pykälässä todetaan myös, että seurakuntayhtymän henkilöstö avustaa tarvittaessa vaalinvalmistelijoita.
- b. Nykyinen hallintosäännön 3 pykälä 23 § (*Vaalinvalmistelijoiden tehtävät*) poistetaan pykälään ottamatta nuorten vaikuttajaryhmään liittyvää tekstiä, joka siirretään muualle hallintosääntöön. Poistettu pykälä korvataan pykälällä, joka käsittelee neuvotteluryhmien perustamista ja niihin liittymistä. Pykälässä määrätään mm. seuraavista asioista (*muutettavat muuttaen sama kuin nykyinen Vaalinvalmistelijoiden valinta ja järjestäytyminen*):
 - Valtuutetuilla on oikeus perustaa neuvotteluryhmiä, jotka neuvottelevat kirkkovaltuustossa valittavien toimielinten ja niissä olevien tehtävien valinnasta.
 - Neuvotteluryhmien tehtävänä on neuvotella ehdotus toimielimiin ja/tai niissä oleviin tehtäviin valittavista henkilöistä.
 - Valtuutettu voi kuulua vain yhteen neuvotteluryhmään. Vastaavasti valtuutetulla on oikeus olla kuulumatta mihinkään neuvotteluryhmään.
 - Ryhmän perustamisesta ja purkamisesta sekä henkilön liittymisestä ryhmään ja eroamisesta siitä pitää tehdä kirjallinen ilmoitus kirjaamoon.

- Neuvotteluryhmän järjestäytyminen: Neuvotteluryhmällä tulee olla puheenjohtaja ja kaksi neuvottelijaa. Puheenjohtaja voi toimia toisena ryhmän neuvottelijoista.
 - Neuvotteluryhmien neuvottelijat muodostavat neuvottelijoiden kokoontumisen. Neuvottelijoiden kokoontumiselle luovutetaan kirjallisesti seurakuntien tekemät ehdotukset
- c. Hallintosäännöstä poistetaan Vaalinvalmistelijoiden ohje. Neuvotteluryhmien neuvottelujen kulkua ja sisältöä ei ohjata säädösten avulla.
- d. Nuorten vaikuttajaryhmästä määrääminen hallintosäännössä linkitetään yhteen nuorten vaikuttajaryhmän valinnan uudistuksen kanssa.

Toimenpiteet ja vastuut

Tarvittavat toimenpiteet ja vastuut vaaliviestinnässä

- Valtuuston puheenjohtaja pyytää vaalivuoden toukokuussa valtuuston ja seurakuntaneuvoston jäseniltä tietoa perustettavista neuvotteluryhmistä.
 - Puheenjohtaja voi antaa viestin sisällön valmistelun yhteisen hallinnon tehtäväksi.
- Valtuuston puheenjohtaja pyytää uusilta ehdokailta vaalipäivään mennessä tietoa perustettavista neuvotteluryhmistä.
 - Neuvotteluryhmää kannattaa pohtia mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jolloin se on mahdollista huomioida ehdokkaan vaaliviestinnässä.
- Valtuuston ja seurakuntaneuvostojen jäsenet ilmoittavat kirjaamoon perustettavista neuvotteluryhmistä (*Lomake A1: Ennakkoilmoitus neuvotteluryhmästä*).
- Asianhallinta vastaa ilmoitusten vastaanottamisesta ja koostamisesta.
 - Ennen vaaleja asianhallinta tarkastaa saapuneiden ilmoitusten tilanteen ja päivittää tiedän olemassa olevista neuvotteluryhmistä.
- Vaaliviestinnässä kärkenä ehdokasasettelu ja äänestäminen.
 - Erilaisista sisällöllisistä painotuksista viestitään ehdokkaiden kautta.

Vuonna 2026 huomioitavaa:

- Yhteinen kirkkoneuvosto antaa asian (ml. loppuraportti) tiedoksi yhteiselle kirkkovaltuustolle samalla, kun se antaa sääntötyöryhmälle tehtäväksi sääntömuutosten valmistelun.
- Hallinto-osasto perustaa nettisivun, jossa kerrotaan perustieto neuvotteluprosessista. Sivujen kokoamisessa käytetään loppuraportissa olevaa materiaalia.

Tarvittavat toimenpiteet ja vastuut, kun vaalitulos on selvinnyt

- Yhteinen hallinto valmistelee valituille ehdokkaille lähetettävän materiaalin. Puheenjohtajisto hyväksyy neuvotteluprosessia koskevan sisällön.
 - Materiaalin mukaan liitetään peruskuvaus neuvotteluryhmistä (*Lomakkeesta A1:stä*).

- Mukana kutsu info- ja perehdytystilaisuuksiin.
- Puheenjohtaja pyytää valtuutettuja vahvistamaan neuvotteluryhmien perustamisen (*Lomake A2: Varsinainen ilmoitus neuvotteluryhmän perustamisesta*).
- Valtuuston jäsenet ilmoittavat neuvotteluryhmien perustamisesta kirjaamoon vaalivuoden marraskuun loppuun mennessä (*Lomake A2 tai ilmoitus Lomakkeen A1 tietojen paikkansa pitävydestä*).

Tarvittavat toimenpiteet ja vastuut neuvotteluprosessiin perehdytyksessä (1. info- ja perehdytystilaisuus)

- Hallinto-osasto vastaa tilaisuuden käytännön järjestelyistä
- Hallinto-osasto vastaa seurakuntayhtymään perehdytyksestä.
- Valtuuston puheenjohtajisto vastaa neuvotteluprosessin ja neuvotteluryhmien esittelystä.
 - Tilaisuudessa on vielä mahdollista perustaa uusia neuvotteluryhmiä (*Lomake A2*).
- Hallinto-osasto varaa tilat neuvotteluryhmien kokoontumisille. Mahdollinen hybridiosallistuminen neuvotteluryhmien kokoontumisiin on neuvotteluryhmien vastuulla.
 - Tilat varataan kaikille tiedossa oleville neuvotteluryhmille sekä varaudutaan myös mahdollisiin uusiin neuvotteluryhmiin.
- Mahdollisuus liittyä neuvotteluryhmiin (*Lomake B1: Neuvotteluryhmään liittyminen*) avataan hieman 1. info- ja perehdytystilaisuuden jälkeen.

Vuonna 2026 huomioitavaa:

- 1. info- ja perehdytystilaisuus pidetään 14. tai 17.12.2026.
- Vuonna 2026 Lomake B1: Neuvotteluryhmään liittyminen avataan 22.12.2026.

Tarvittavat toimenpiteet ja vastuut, kun seurakunnat nimeävät ehdokkaat ja neuvotteluryhmät järjestäytyvät (2. info- ja perehdytystilaisuus)

- Perehdytystilaisuus:
 - Hallinto-osasto vastaa tilaisuuden käytännön järjestelyistä.
 - Hallinto-osasto vastaa valtuutettujen perehdyttämisen sisällöistä.
- Valtuutettujen tapaaminen:
 - Hallinto-osasto vastaa tilojen varaamisesta (neuvotteluryhmien määrä, mahdollisesti pari lisää).
 - Hallinto-osasto varaa tilaisuuteen tarvittavan määrän henkilökuntaa (vähintään 10 henk., 1 henk. / 2 ryhmää).
 - Valtuuston väistynyt puheenjohtaja vastaa tapaamisen vetämisestä.
- Seurakuntakohtainen keskustelu ehdokkaista ja yhdyshenkilöistä:
 - Joku kunkin seurakunnan valtuutetuista ilmoittaa oman seurakuntansa yhdyshenkilön ja ehdokkaan/t (*Lomake C: Seurakuntien ehdokkaiden ja yhteyshenkilöiden ilmoittaminen*).
 - Seurakuntien yhdyshenkilöjen tapaaminen on ennen ensimmäistä valtuustokokousta: Valtuuston puheenjohtaja ohjeistaa, että tehtävään ei kannata valita henkilöä, joka ei pääse tapaamiseen.
 - Henkilökunta tukee tapaamisia käytännönjärjestelyissä ja tilojen etsimisessä.

- Markkinatori
 - Hallinto-osaston henkilökunta varaa tilat ja tarvittavan irtaimiston (esim. pöydät ja ständit) sekä auttaa markkinatorin järjestelyissä.
 - Neuvotteluryhmät kertovat sisällöllisistä painotuksistaan ja toimintatavoistaan.
 - Valtuutetut, jotka eivät vielä kuulu mihinkään neuvotteluryhmään, voivat liittyä niihin (*Lomake B1: Neuvotteluryhmään liittyminen*).
 - Lomakkeeseen tarvitaan allekirjoitus (mikäli allekirjoituksen on oltava sähköinen, valtuutetut tarvitsevat mukaansa tarvittavat tunnukset).
 - Erityisasiantuntija selvittää asianhallinnasta, voiko neuvotteluryhmiin liittyä myös paperille laitetulla allekirjoituksella.
 - Jos neuvotteluryhmää haluaa vaihtaa, valtuutetun tulee ensin erota aiemmasta neuvotteluryhmästään (*Lomake B2: Neuvotteluryhmästä eroaminen*).
 - Markkinatorin jälkeen pidetään kahvitauko, jonka aikana asianhallinta käy läpi tilaisuudessa tulleet uudet ilmoittautumiset neuvotteluryhmiin.
- Neuvotteluryhmien kokoukset:
 - Valtuuston puheenjohtaja kertoo peruseriaatteen.
 - Neuvotteluryhmien kokouksiin voivat osallistua vain kuhunkin neuvotteluryhmään ilmoittautuneet valtuutetut.
 - Neuvotteluryhmä järjestäytyy (*Lomake A3: Neuvotteluryhmän järjestäytyminen*).
 - Lomake vaatii allekirjoituksen neuvotteluryhmän nimeämältä henkilöltä.
- Päivän päätteeksi valtuuston puheenjohtaja kutsuu neuvotteluryhmien neuvottelijat koolle.

Vuonna 2026 huomioitavaa:

- Vuonna 2027 2. info- ja perehdytystilaisuus järjestetään la 16.1.2027.

Tarvittavat toimenpiteet ja vastuut neuvottelujen aikana

- Neuvotteluryhmien neuvottelijat vastaavat neuvottelujen etenemisestä annetussa aikataulussa.
- Hallinto-osasto organisoii yhtymän juristin puhelinajat.
 - Kerrotaan viimeistään tammikuun perehdytyksessä.

Tarvittavat toimenpiteet ja vastuut, kun neuvottelutulos palautetaan seurakuntien valtuutetuille

- Neuvotteluryhmien neuvottelijoiden kokouksen edustaja (esimerkiksi puheenjohtaja) ilmoittaa neuvottelutuloksen kirjaamoon viimeistään 1. valtuustokokousta edeltävänä maanantaina klo 15.
- Asianhallinta lähettää tiedon neuvottelutuloksesta valtuutetuille ja lähettää valtuuston puheenjohtajan kutsun seurakuntien yhteyshenkilöille yhteyshenkilöiden tapaamiseen.

Vuonna 2026 huomioitavaa:

- Vuonna 2027 yhteisen kirkkovaltuuston ensimmäinen kokous pidetään 28.1.2027 klo 18. Seurakuntien yhteyshenkilöiden tapaaminen järjestetään 28.1.2027 klo 16.

Tarvittavat toimenpiteet ja vastuut myöhemmin tehtävien henkilövalintojen valmistelussa

- Puheenjohtajisto vastaa vaalikauden puolella välissä tapahtuvien henkilövalintojen valmistelun käynnistämisestä ja katsoo päältä prosessin kulkua.
- Hallinto-osasto vastaa valtuuston kokousajan muutoksen huomioimisesta (2. vuoden lokakuussa oleva yhteisen kirkkovaltuuston kokous alkaa 30 min. tavanomaista myöhemmin).
- Neuvotteluryhmien neuvottelijat vastaavat neuvottelujen etenemisestä annetussa aikataulussa.
- Valtuutettu voi vaihtaa neuvotteluryhmää vaalikauden aikana. Siinä tapauksessa hänen tulee erota aiemmasta neuvotteluryhmästä (*Lomake B2: Neuvotteluryhmästä eroaminen*) ja liittyä uuteen ryhmään (*Lomake B1: Neuvotteluryhmään liittyminen*) lähettämällä lomakkeet kirjaamoon.
- Valtuutettu voi myös liittyä valtuustokauden aikana neuvotteluryhmään, vaikka hän ei olisi kuulunut sellaiseen vaalikauden alussa. Tällöin valtuutettu lähettää kirjaamoon Lomakkeen B1: Neuvotteluryhmään liittyminen.
- Asianhallinta seuraa valtuustokauden aikana neuvotteluryhmien kokoonpanojen muutoksia. Muutokset tuodaan tiedoksi vähintään ennen valtuustokauden puolella välissä tehtäviä henkilövalintoja.
- Valtuuston puheenjohtajisto ja neuvottelijoiden puheenjohtajana toiminut henkilö vastaavat täydennysvaalien valmisteleminen.
- Asiahallinta lähettää valtuustokauden aikana tuleville uusille valtuutetuille tietopaketin neuvotteluprosessista ja uuden valtuutetun on mahdollista liittyä neuvotteluryhmiin.
- Asianhallinta poistaa valtuustokauden aikana eroavat valtuutetut neuvotteluryhmistä ilman erillistä vaatimusta B2-lomakkeen käytöstä.

Neuvotteluryhmien viestintä

- Neuvotteluryhmät saavat itse päättää viestintätavastaan.
- Neuvotteluryhmien sisäinen toiminta ei ole yhtymän toimielinten toimintaa.
- Neuvotteluryhmän vetäjä ja neuvottelijat saavat tietoonsa omaan neuvotteluryhmään kuuluvat henkilöt ja heidän yhteystietonsa.

Ehdotus valintaprosessissa hyödynnettävistä lomakkeista

Nämä dokumentit ovat viranomaisen virallisia asiakirjoja.

Neuvotteluryhmien perustamiseen liittyvät lomakkeet

- Lomake A1. Ennakkoilmoitus neuvotteluryhmästä
 - Ryhmän nimi, kuvaus ja yhteys henkilön yhteystiedot.
 - Tähän lomakkeeseen kirjatun yhdys henkilön tulee sitoutua tiedottamaan valittuja valtuutettuja neuvotteluryhmien viralliseen perustamiseen asti, vaikka ei tulisi itse valituksi valtuustoon.

- Lomake A2. Varsinainen ilmoitus neuvotteluryhmän perustamisesta
 - Ryhmän nimi, kuvaus ja yhteyshenkilön yhteystiedot (yhteyshenkilön tulee olla valittu valtuustoon).
 - Lomaketta A2 käytetään, jos yhteyshenkilön tiedot muuttuvat. Neuvotteluryhmä voi myös ilmoittaa asianhallintaan, että sillä ei ole muutoksia Lomakkeen A1 tietoihin. Mikäli neuvotteluryhmä ei lähetä asianhallintaan lomaketta A2 tai ilmoita siitä, että sillä ei ole muutoksia lomakkeeseen A1, neuvotteluryhmä lakkaa olemasta olemassa.
- Lomake A3. Neuvotteluryhmän järjestäytyminen
 - Ryhmän nimi, kuvaus, yhteyshenkilön yhteystiedot ja ryhmän jäsenten nimet.
 - Lomake vaatii neuvotteluryhmän nimeämän henkilön allekirjoituksen (sähköinen allekirjoitus).

Neuvotteluryhmään liittymiseen ja niistä eroamiseen liittyvät lomakkeet valtuutetuille

- Lomake B1. Neuvotteluryhmään liittyminen
 - Valtuutetun nimi, seurakunta ja neuvotteluryhmä, johon hän liittyy (neuvotteluryhmät alaspudotusvalikossa).
 - Lomake vaatii allekirjoituksen (sähköinen allekirjoitus).
- Lomake B2. Neuvotteluryhmästä eroaminen
 - Valtuutetun nimi, seurakunta ja neuvotteluryhmä, josta hän eroaa (neuvotteluryhmät alaspudotusvalikossa).
 - Lomake vaatii allekirjoituksen (sähköinen allekirjoitus).

Lomake seurakuntien ehdokkaiden ja yhteyshenkilöiden ilmoittamiseen

- Lomake C: Seurakuntien ehdokkaiden ja yhteyshenkilöiden ilmoittaminen
 - Seurakunnan nimi;
 - Yhteyshenkilön nimi, yhteyshenkilön yhteystiedot;
 - Ehdokkaan/ehdokkaiden nimi, ehdokkaan syntymävuosi, ehdokkaan juridinen sukupuoli (mies/nainen rasti ruutuun), ehdokkaan koulutus, ammatti ja muu asiantuntemus, ehdokkaan seurakunta ja mahdollinen neuvotteluryhmä, ehdokkaan yhteystiedot.
 - Puheenjohtajat selvittävät tarvittaessa yhteistyössä muodostuvien neuvotteluryhmien kanssa, mitä muita mahdollisia tietoja Lomakkeessa C on tarpeen kysyä.